

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Discrimen inter Decreta fidei & disciplinæ, quod attinet ad
confirmationem Principum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

diti sunt, qui iudicant terram; quando, sicut dicit alibi, ipsi & omnes populi laudant nomen Domini. Hanc potestatem legum ferendarum pro fidei & disciplinae tuitione, summo Christi munere Ecclesiae concessam fuisse, ex eodem psalmo probat Augustinus, Donatistas increpans, qui de latis adversum se ab Imperatore legibus conquerebantur: Unde ergo presumimus, inquit, si vultis nosse, illum cogitate de quo Propheta pronuntiavit dicens: Adorabunt eum omnes Reges terrae, & omnes gentes servient illi. Et ideo hac Ecclesiae potestate utimur, quam ei Dominus & promissit & dedit. Imperatores enim, si in errore essent, quod absit, pro errore suo contra veritatem leges darent &c. Quando autem Imperatores veritatem tenent, pro ipsa veritate contra errorem jubent. Quod quisque contempserit, ipse sibi iudicium acquirit. Nam & inter homines penas luit, & apud Deum frontem non habebit, qui hoc facere noluit quod ei per cor Regis ipsa Veritas iussit. Ex mox: Si iussiones Regum non pertinent ad predicandam religionem, & sacrilegia prohibenda, quare ad Edictum Regis talia iubentis, etiam ipsi vos (Donatistae) signatis?

VI. Quare non dubitavit Leo Pontifex Leonem Imperatorem his verbis alloqui: *Debes incunctanter advertere, regiam potestatem tibi non solum ad mundi regimen, sed etiam maxime ad Ecclesiae presidium esse collatam; ut ausus nefarios comprimendo, & quae bene sunt statuta defendas, & quae veram pacem iis quae sunt turbata restituas. Alibi idem Pontifex profiteretur res humanas aliter tutas esse non posse, nisi quae ad divinam confessionem pertinent, & regia & sacerdotalis defendat auctoritas. Quare & Theodosio non solum regium sed etiam sacerdotalem animum inesse gaudet, ob Synodum Ephesinam indictam, proscriptionisque legibus suis haereticos; Et Marcianum Custodem fidei vocat ob percussum Eutychetem.*

VII. Solet ad asserendam Principibus tuenda Ecclesiae auctoritatem proferri celebris illa Constantini ad Episcopos oratio, qua illos intra Ecclesiam, se autem extra Ecclesiam Episcopum constitutum dixit, apud Eusebium. Sed si haec probatio in tetricum lectorem incideret, reponere posset, verbis Graecis aliam inesse sententiam, quae ad personas, non ad res ipsas, sit referenda; ita ut significetur Episcopos eorum curam gerere qui Ecclesiae adscripti fidem Christianam profiterentur; se vero Gentilium, qui essent extra Ecclesiam, saluti consulere, sacrificiis paganorum vetitis, dominici diei cultu & feriatiione praecipua, etiam ipsis Gentilibus, quemadmodum superioribus & sequentibus ca-

pitibus explicuit Eusebius. Quare satius est ab eo argumento abstinere, praesertim cum manifestiora suppetant. Quod si cui illa Episcopi appellatio arrideat, poterit eam tueri Eusebij auctoritate, qui hunc ipsum Constantinum, Episcoporum Synodis a se indictis interfuisse, atque rerum in deliberationem vocatarum se participem fecisse, communemque concordiam procurasse scripsit, tanquam *communem Episcopum* a Deo constitutum. Ob eam curam Marciano Augustino acclamatum est a Concilio Chalcedonensi: τῷ ἱερεῖ, τῷ βασιλεῖ. *Sacerdoti, Imperatori.* Ecclesiasticorum enim negotiorum statui externo ab illo Principe, quemadmodum a ceteris Principibus Christianis, optimè cautum erat: quorum in eo articulo tanta vigeat auctoritas, ut Socrates scripserit, ab Imperatorum arbitrio, ex quo Christianam fidem amplexi sunt, res ecclesiasticas pendisse.

VIII. Possent alia quamplurima in eandem sententiam testimonia congerere, quibus probatur ex officio Principibus incumbere ut pacem Ecclesiae tueantur. Sed abstinco a re notissima comprobanda, ut gradum faciam ad ea quae sunt remotiora a cognitione vulgi, scilicet ad disquisitionem ordinis quo in fide aut disciplina vindicanda utebantur Principes. Id eleganter explicuit Iustinianus in Libello quem Quinta Synodus sibi oblatum probavit; ita ut testimonium hinc prolatum & Iustiniani & Quintae Synodi Oecumenicae dici debeat. Ex eo discimus, emergentes haereseis a Principibus compressas, & pacem Ecclesiae constitutam per synodos Episcoporum, quas indixerunt Constantinus, Theodosij ambo, & Marcianus. Sed praeterea testatur quae a synodis definita sunt, legibus suis Principes confirmasse: *His itaque omnibus per diversa tempora subsequens, predicti pia recordationis nostri patres, ea quae in unoquoque Concilio iudicata sunt, legibus suis corroboraverunt & confirmaverunt, & haereticos, qui definitionibus predictorum sanctorum quatuor Conciliorum resistere & Ecclesias conturbare conati sunt, expulerunt.*

IX. Cum autem de confirmatione decretorum a Conciliis editorum agitur, distinguenda sunt ea quae fidem respiciunt ab iis quae de disciplina feruntur. Vis enim eorum quae fidei controversias ex scripturis & antiqua traditione dirimunt, non a Principum sed ab Episcoporum auctoritate pendet; quibus solis pascendas oves, non autem Caesari, Christus commisit. Quare solis Episcopis datum est ut de iure cognoscant, scilicet an opinio controversa inter

Eusebius l. i. de Vit. Const. cap. 37. ἡ δὲ πρὸς Κωνσταντῖνον ἐπισκοπὴν ἐκ τῆς ἐκείνου συνόδου ἐκείνου ἐπιπέσειν τῷ βασιλεῖ.

Conc. Chal. Act. v.

Socrates lib. 5. Hist. in Proemio. ἀπὸ τοῦ βασιλεῖος ἐκείνου ἐκείνου ἐπιπέσειν τῷ βασιλεῖ.

Conc. v. Collat. t. Semper studium fuit orthodoxis & piis Imperatoribus patrias nostras, pro tempore exortas haereseis per congregationem religiosissimorum Episcoporum amovare, & recta fide sincerè praedicata, in pacem sanctam Dei Ecclesiam custodire.

Aug. ep. 166.

Leo ep. 11.

idem ep. 11.

idem ep. 9.

idem ep. 17.

Eusebius l. 4. de Vit. Const. cap. 34. οὗτοι δὲ τῶν ἡμετέρων βασιλέων ἐκείνων ἐπιπέσειν τῷ βασιλεῖ.

ep. d. Anicet.